

Viite: Oikeusministeriön 15.10.2026 asettama työryhmä vesilain tarkistamiseksi

TÄYDENTÄVÄ LAUSUMA

Työ- ja elinkeinoministeriö kiittää oikeusministeriötä laadukkaasti johdettuna työryhmästä ja toteaa työryhmän esityksen osalta, että se on kokonaisuutena kannatettava ja pääosin tarkoituksenmukaisesti rakennettu sähköjärjestelmän käyttövarmuuden turvaamiseksi. Kiinnitämme kuitenkin huomiota siihen, että järjestelyyn osallistuvilla viranomaisilla tulisi osoittaa tehtäviä, jotka kuuluvat kunkin viranomaisen tehtäviin ja osaamisalueeseen.

Energiaviraston tehtäviin ja osaamisalueeseen soveltuvat luontevasti sähköjärjestelmää koskevat osuudet. Sen sijaan Energiavirastolla ei ole kaikkea ehdotetun kokonaisuuden edellyttämää osaamista. Tässä suhteessa ongelmallisina pidämme erityisesti seuraavia vesilakia koskevan ehdotuksen kohtia:

- ehdotetun 5 a §:n 4 momentin viimeisessä virkkeessä tarkoitettua selvitystä toimien aiheuttamista vaikutuksista yksityisiin ja yleisiin etuihin sekä ympäristöön,
- ehdotetun 5 b §:n 2 momentti siltä osin kuin hakemuksen sisältö koski muita kuin sähköjärjestelmään liittyviä tekijöitä,
- ehdotetun 6 a §:n 2 momentissa tarkoitettua hakijan esitystä edunmenetyksen korvaamisesta.

Työryhmässä on arvioitu, että tarvittavat tiedot hankittaisiin käytännössä konsulttiselvityksin. Energiavirastolla ei kuitenkaan ole edellä mainittujen asiakokonaisuuksien osalta asiantuntemusta konsulttiselvitysten ohjaamiseen tai arviointiin. Jos viraston hankkima selvitys arvioitaisiin toisessa viranomaisessa puutteelliseksi, Energiavirasto saattaisi joutua hankkimaan täydentäviä konsulttiselvityksiä. Sinänsä Energiaviraston on mahdollista tehdä tavanomaista viranomaisyhteistyötä konsulttiselvitysten sisällöllisessä raamituksessa tai ohjauksessa, mutta tällöinkin se toimisi käytännössä vain välikätenä kustannusvastuullisessa roolissa vailla omaa sisällöllistä kompetenssia arvioida itse selvitysten sisältöä tai laajuutta. Selvitystarpeita sisällöllisesti ohjaavan tahon oma kustannusvastuu turvaisi nähdäksemme parhaiten kokonaistaloudellisimman toiminnan, jossa selvitykset rajataan vain olennaiseen ja tarpeelliseen.

Työ- ja elinkeinoministeriön käsityksen mukaan ainakin Lupa- ja valvontavirastolla olisi tarvittava asiantuntemus konsulttiselvitysten ohjaukseen ja arviointiin. Konsulttiselvityksistä se saisi myös tarkoituksenmukaisesti

pohjaesityksen omaa lupaharkintaansa varten. Energiaviraston muodollinen välirooli vaikuttaa prosessuaalisesti hyödyttömältä, ellei tarpeena ole nimenomaisesti ohjata kustannuksia Energiaviraston kannettavaksi.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että ehdotettu vesilain 5 c §, joka koskee Energiaviraston tiedonsaantioikeutta, on viraston tehtävien kannalta sinänsä tarpeellinen mekanismi. Emme kuitenkaan pidä sitä riittävänä edellä mainittujen tehtävien asianmukaiseen hoitamiseen tai ongelmien poistumiseen. Tiedonsaantioikeus koskisi lähinnä olemassa olevia tietoja tai verraten helposti hankittavia ja koostettavia tietoja, eikä se voisi velvoittaa merkittävämmiin kuormittavien selvitysten laatimiseen. Käytännössä Energiavirasto ei voisi saada muilta viranomaisilta tiedonsaantioikeuksien merkittävää apua edellä mainittuihin tehtäviin, koska ehdotettavasta mekanismista ei ole kokemuksia eikä tarvittavia tietoja saada helposti hankittua, ja haittavaikutukset ovat aina tapauskohtaisia.

Työ- ja elinkeinoministeriö huomauttaa yleisemminkin, että konsulttiselvitysten kustannusarviot ovat merkittävät eikä sellaista liikkumavaraa ole viranomaisten nykyisissä taloudellisissa raameissa. Näin ollen mainittuihin tehtäviin valittavan viranomaisen taloudellinen toimintakehys olisi turvattava, jotta ehdotetun hankkeen tavoitellut hyödyt saadaan materialisoitua eivätkä poikkeamaluvat jäisi hakematta korkeiden konsulttikustannusten vuoksi. Vastaava huomio koskee myös mahdollisen aktivoinnin jälkeisten konsulttiselvitysten kustannuksia.

Tatu Pahkala
Teollisuusneuvos
Työryhmän jäsen

Tapio Ahola
Erityisasiantuntija
Työryhmän varajäsen

JAKELU

Oikeusministeriö